

Διακήρυξη της Θεσσαλονίκης

1, Εμείς οι συμμετέχοντες από Κυβερνητικές, Διακυβερνητικές, Μη Κυβερνητικές, Οργανώσεις (ΜΚΟ) και από κοινωνικούς εταίρους, εν γένει από 84 χώρες παρόντες στη Διεθνή Διάσκεψη "Περιβάλλον και Κοινωνία: Εκπαίδευση, και Ευαισθητοποίηση των Πολιτών για την Αειφορία», που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη από την UNESCO και την Ελληνική Κυβέρνηση, από τις 8 ως τις 12 Δεκεμβρίου 1997, υιοθετούμε ομόφωνα την ακόλουθη Διακήρυξη:

Επισημαίνουμε ότι:

2, Οι συστάσεις και τα σχέδια δράσης του Συνεδρίου του Βελιγραδίου για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (1975), της Διακυβερνητικής Διάσκεψης της Τυφλίδας για τη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (1977), του Συνεδρίου της Μόσχας για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Κατάρτιση (1987) και του Παγκόσμιου Συνεδρίου Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη τον Τορόντο (1992) ισχύουν ακόμη και δεν έχουν πλήρως αξιοποιηθεί.

3, Ανεπαρκής πρόοδος έχει σημειωθεί πέντε χρόνια μετά από την Παγκόσμια Διάσκεψη τον Ρίο οτιως επισημαίνεται από τη Διεθνή Κοινότητα.

4, Η Διάσκεψη της Θεσσαλονίκης έχει επωφεληθεί, από τις πολυάριθμες διεθνείς, περιφερειακές και εθνικές συναντήσεις που οργανώθηκαν κατά τη διάρκεια του 1997 στην Ινδία, την Ταϊλάνδη, τον Καναδά, το Μεξικό, την Κούβα, την Βραζιλία, την Ελλάδα και την περιοχή της Μεσογείου (inter alia).

5, Η προοπτική της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης των πολιτών έχει περαιτέρω αναπτυχθεί, εμπλουτισθεί, και ενδυναμωθεί μέσω των κυρίων Διασκέψεων των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Ρίο, 1992), για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Βιέννη, 1993), για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη (Κάιρο, 1994), για την Κοινωνική Ανάπτυξη (Κοπεγχάγη, 1995) για τις Γυναίκες (Πεκίνο, 1995) και για τους Οικισμούς (Κωνσταντινούπολη, 1996), καθώς και από την δεκάτη ενάτη ειδική συνεδρία της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (1997). Τα σχέδια δράσης αυτών των Διασκέψεων καθώς και το ειδικό πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για τη Αειφόρο Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών που υιοθετήθηκε το 1996 επίκειται να εφαρμοσθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους (συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων, της νεολαίας, των επιχειρήσεων και της εκπαιδευτικής κοινότητας), το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Επαναβεβαιώνουμε ότι:

6, Προκειμένου να επιτευχθεί η αειφορία, απαιτείται τεράστιος συντονισμός και συνδυασμός προσπαθειών σε μια, σειρά κρίσιμων τομέων, ταχύτατη και ριζική αλλαγή των συμπεριφορών και τρόπου ζωής, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής των προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης. Για το σκοπό αυτό, η κατάλληλη εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών θα πρέπει να αναγνωριστεί ως ένας από τους πυλώνες της αειφορίας μαζί, με τη νομοθεσία, την οικονομία και την τεχνολογία.

7, Η φτώχεια καθιστά την παροχή εκπαίδευσης και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών πιο δύσκολη και οδηγεί, σε αύξηση τον πληθυσμού και υποβάθμιση τον περιβάλλοντος. Η μείωση της φτώχειας είναι, κατά συνέπεια, ένας απαραίτητος στόχος και μία ικανή και αναγκαία συνθήκη για την Αειφορία.

8, Μια, συλλογική μαθησιακή διαδικασία συνεργασίας, ισότιμη συμμετοχή και συνεχής διάλογος απαιτούνται μεταξύ των κυβερνήσεων, τοπικών αρχών, ακαδημαϊκής κοινότητας, επιχειρήσεων, καταναλωτών, ΜΚΟ, ΜΜΕ και άλλων συντελεστών προκειμένου να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση, η έρευνα για εναλλακτικές λύσεις και η αλλαγή συμπεριφορών και τρόπου ζωής, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης με στόχο την αειφορία.

9, Η εκπαίδευση είναι ένα αναντικατάστατο μέσο προκειμένου να δοθεί σε όλες τις γυναίκες και άντρες του κόσμου η ικανότητα να ορίζουν τη ζωή τους, να ασκούν το δικαίωμα των προσωπικών επιλογών και υπευθυνότητας, να επιτυγχάνουν τη δια βίου μάθηση, ανεξάρτητα από σύνορα γεωγραφικά, πολιτικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά, γλωσσικά ή βασιζόμενα στο φύλλο.

10, Ο επαναπροσανατολισμός του συνόλου της εκπαίδευσης προς την αειφορία περιλαμβάνει όλα τα επίπεδα της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες. Η έννοια της αειφορίας περιλαμβάνει όχι μόνο το περιβάλλον αλλά επίσης τα προβλήματα της φτώχειας, τον πληθυσμό, της υγείας, της εξασφάλισης τροφής, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ειρήνης. Η αειφορία είναι σε τελική ανάλυση μια ηθική επιταγή, μια επιταγή αξιών στην οποία οι πολιτιστικές διαφοροποιήσεις και η παραδοσιακή γνώση οφείλουν να γίνονται δεκτά με τον δέοντα σεβασμό.

11, Η περιβαλλοντική εκπαίδευση όπως αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των συστάσεων της Τυφλίδας και όπως έχει εξελιχθεί από τότε, ενασχολούμενη με όλο το εύρος των οικουμενικών θεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στην Ημερήσια Διάταξη για τον 21ο αιώνα (Agenda 21) και στις κύριες Διασκέψεις των Ηνωμένων Εθνών, αναφέρεται επίσης και ως εκπαίδευση για την αειφορία. Αυτό της επιτρέπει να αναφέρεται ως εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία.

12, Όλα τα γνωστικά αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, οφείλουν να ασχοληθούν με θέματα σχετικά με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη. Η ενασχόληση με την αειφορία απαιτεί μία ολιστική, διεπιστημονική προσέγγιση η οποία οδηγεί σε σύγκλιση διαφορετικούς γνωστικούς χώρους και θεσμούς χωρίς αυτοί να απωλέσουν την χαρακτηριστική τους ταυτότητα.

13, Ενώ το βασικό περιεχόμενο και πλαίσιο δράσης για το περιβάλλον και την αειφορία έχει κατά μεγάλο μέρος καταρτιστεί, η μετάφραση αυτών των παραμέτρων σε εκπαιδευτική πράξη οφείλει να λάβει υπόψη συγκεκριμένα τοπικά, περιφερειακά και εθνικά δεδομένα. Ο επαναπροσανατολισμός της εκπαίδευσης στο σύνολο της όπως επιτάσσει το Κεφάλαιο 36 της Agenda 21 πρέπει να εμπλέκει όχι μόνο την εκπαιδευτική κοινότητα, αλλά επίσης τις Κυβερνήσεις, τους οικονομικούς φορείς και άλλους εταίρους.

Συστήνουμε:

14, Όπως οι κυβερνήσεις και οι ηγέτες σε όλο τον κόσμο τιμούν τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναλάβει κατά τη διάρκεια των Διασκέψεων των Ηνωμένων Εθνών, και παρέχουν στην εκπαίδευση τα απαραίτητα μέσα ώστε να εκπληρώνει το ρόλο της για την επίτευξη ενός αειφόρου μέλλοντος.

15, Σχέδια δράσης για την τυπική εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία με συγκεκριμένους στόχους και στρατηγικές για τη μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση πρέπει να καταρτιστούν σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η εκπαίδευση πρέπει να αποτελεί ένα αναπόσπαστο

τμήμα των πρωτοβουλιών των τοπικών Ημερησίων Διατάξεων για τον 21ο αιώνα (Local Agenda 21).

16, Τα εθνικά συμβούλια για την αειφόρο ανάπτυξη και άλλοι σχετικοί φορείς να δίδουν στην εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση των πολιτών, και την κατάρτιση, ένα κεντρικό ρόλο για δράση που συμπεριλαμβάνει καλύτερο συντονισμό μεταξύ των σχετικών εθνικών υπουργείων και άλλων φορέων, συμπεριλαμβανομένων και σημαντικών ομάδων.

17, Οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς περιφερειακοί και εθνικοί οικονομικοί θεσμοί όπως και ο παραγωγικός τομέας, πρέπει να ενθαρρυνθούν για να κινητοποιήσουν πρόσθετους πόρους και να αυξήσουν τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Η ίδρυση ειδικών ταμείων για την εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη πρέπει να εξεταστεί ως ένας συγκεκριμένος τρόπος αύξησης υποστήριξης και διαφάνειας.

18, Όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες, να επανεπενδύουν τμήμα των κερδών που αποκομίζουν από το "πρασίνισμα" στις διαδικασίες τους για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης των πολιτών και προγράμματα κατάρτισης.

19, Η επιστημονική κοινότητα να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στο να εξασφαλίσει ότι το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και των προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών βασίζεται σε ακριβή και επικαιροποιούμενα στοιχεία.

20, Τα ΜΜΕ καλούνται να ευαισθητοποιηθούν και να κινητοποιήσουν την τεχνογνωσία τους και τους διαύλους διάχυσης πληροφοριών για να διαδώσουν τα κύρια μηνύματα και να βοηθήσουν να μεταφραστεί η πολυπλοκότητα των σχετικών θεμάτων σε ουσιαστική και εύληπτη πληροφορία για το κοινό. Το πλήρες δυναμικό των νέων πληροφοριακών συστημάτων πρέπει να χρησιμοποιηθεί ορθά για το σκοπό αυτό.

21, Τα σχολεία να ενθαρρυνθούν και να υποστηριχθούν για να προσαρμόσουν τα αναλυτικά τους προγράμματα στις ανάγκες ενός αειφόρου μέλλοντος.

22, Να δοθεί της μη κυβερνητικές οργανώσεις η κατάλληλη θεσμική και οικονομική υποστήριξη ώστε να κινητοποιήσουν περαιτέρω τους πολίτες στα ζητήματα του περιβάλλοντος και της αειφορίας, μέσα στις κοινότητες και σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

23, Όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες-κυβερνήσεις, σημαντικές ομάδες, η εκπαιδευτική κοινότητα, το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και άλλες διεθνείς οργανώσεις, οι διεθνείς χρηματοδοτικοί θεσμοί, inter alia, να συνεισφέρουν στην εφαρμογή του Κεφαλαίου 36 της Agenda 21 και ειδικότερα στο πρόγραμμα εργασίας για την εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την κατάρτιση της Επιτροπής για την Αειφόρο Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών.

24, Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην ενδυνάμωση και στον ενδεχόμενο αναπροσανατολισμό των προγραμμάτων κατάρτισης των εκπαιδευτικών και στον εντοπισμό και τη διάδοση της εμπειρίας των καινοτόμων πρακτικών. Υποστήριξη οφείλει να δοθεί στην έρευνα για διεπιστημονικές διδακτικές μεθοδολογίες και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

25, Το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών συμπεριλαμβανομένης της UNESCO και τον UNEP σε συνεργασία διεθνείς ΜΚΟ να συνεχίσουν να δίνουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση του κοινού και την κατάρτιση, ειδικότερα σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

26, Ένα Διεθνές Βραβείο Θεσσαλονίκης υπό την αιγίδα της UNESCO να θεσμοθετηθεί, ώστε να δίδεται κάθε δεύτερο χρόνο σε υποδειγματικά προγράμματα εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία.

27, Να συγκληθεί μία Διεθνής Διάσκεψη το 2007, μετά από δέκα χρόνια, ώστε να αξιολογήσει την εφαρμογή και την πρόοδο της προτεινόμενης εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ευχαριστούμε:

28, Την Κυβέρνηση της Ελλάδος που από κοινού με την UNESCO οργάνωσαν τη Διεθνή Διάσκεψη της Θεσσαλονίκης.

Ζητούμε:

29, Από την Κυβέρνηση της Ελλάδος να παρουσιάσει τα αποτελέσματα αυτής της Διάσκεψης στην Επιτροπή για την Αειφόρο Ανάπτυξη στην Έκτη Συνεδρία τον Απρίλιο του 1998.